

Illalla kokoonnuttiin vielä uudistettuun Lenin-museoon kuuntelemaan Svetlana Šuranovan esitelmää edustamansa venäläisen ihmisoikeusjärjestö Memorialin historiasta, toiminnasta ja nykytilasta. Ulkomaiseksi agentiksi rekisteröitymään joutuneen järjestön toiminta ei aina ole helppoa. Milloin oikeusministeriö tekee takavarikon, milloin kansalaiset heittävät myrkyllisellä väriaineella. Aktiivinen toiminta kuitenkin jatkuu, yhdessä viimeaikaisessa tempauksessa Moskovaan on sijoitettu valtioterrorin tapahtumapaikoille ohjaavia opaskylttejä. Omat mausteensa illan esitykselle ripottelivat yleisön vieressä jököttäneet Leninin ja Stalinin vahanuket.

Toisen seminaaripäivän isyys-teemassa taide onnistui viemään päähuomion, sillä yleisölle näytettiin kaksi tunteisiin käyvää dokumentti-elokuva: venäläinen *Maltšiki s ulitsy Svobody* (*Jelena Pogrebižskaja*, 2014) sekä suomalainen *Daddy Loves You* (Ninni Rokosa, 2015). Elokuvien päähenkilöiden kautta nähtiin kaksi hyvin erilaista isän mallia, ja isän ääni myös kuului elokuvissa eri tavalla. Venäläisen elokuvan päähenkilö, yksin kolme poikaa adoptoinut Saša jäi katsojalle varsin arvoitukselliseksi hahmoksi, jonka suhde myös poikiinsa näytti jäävän etäiseksi. Vaikutelmaksi jäi, että Venäjällä lähes kuka hyvänsä voi adoptoida, kunhan on riittävän itsepintainen. Sašan tavoin myös suomalaisen elokuvan päähenkilöllä, ammattinyrkkeilijä Jussilla oli takanaan vaikea lapsuus, mutta Jussin lämmin ja suojeleva suhde poikaansa oli kovin erilainen. Pogrebižskaja oli paikalla kommentoimassa omaa elokuvaansa ja kertomassa ristiriitaisesta suhteestaan elokuvansa päähenkilöön. Osaltaan ehkä tästä ongelmallisesta suhteesta johtuu se, että lopputuloksena katsojan oli paljon helpompi samaistua Jussin kuin Sašan tarinaan.

Kun silmät oli kuivattu, oli tieteen vuoro. Jelena Roždestvenskajan (Higher School of Economics) puheenvuoro isyyden ja isättömyyden sosiologiasta päätyi odotukseen seuraavasta askelesta, jossa vanhemmuus olisi degenderisoitu eikä isyys olisi miehen itsestään selvä odotusarvo. Avoimeksi tosin jäi, missä vaiheessa tutkija näkee Venäjän olevan tällä tiellä. Myös Ilana Aallon (Turun yliopisto) esitys käsitteli kehäpäätelmiin päätyviä oletuksia isyydestä ja maskuliinisuudesta sekä penäsi keskustelua siitä, mitä maskuliinisuus on.

Toden totta, eksplisiittisempiä näkemyksiä maskuliinisuuden määritelmästä ja olemuksesta, sen eroista Venäjällä ja Suomessa sekä perinteisten maskuliinisuuskäsitysten kyseenalaistamista olisi suonut viikonlopun aikana näkevänsä enemmänkin. Sota, politiikka, isyys ja väkivalta epäilemättä liittyvät maskuliinisuuden käsitteeseen, mutta varmaan näille tekijöille uudenlaisia haastajiaakin voisi löytää.

Seminaarin lopuksi käytiin vielä all female panel isyyden monista ulottuvuuksista Roždestvenskajan, Aallon sekä Pogrebižskajan kesken. Keskustelu pyöri pitkälti *Maltšiki s ulitsy Svobody*n Sašan hahmon ympärillä ja toi kiintoisasti esiin muun muassa sen, miten eri lailla panelistit olivat kokeneet urheilun merkityksen hänen isyydessään. Elokuvan katsojina olleille panelisteille Sašan ottolastensa kanssa jakama pyöräilyharrastus näyttäytyi positiivisena voimana, mutta ohjaaja näki sen vain yhtenä autoritaarisen isyyden ilmentymänä.

Seminaarin päättivät Jelena Pogrebižskajan sanat: ”tärkeää ei ole isän persoonallisuus, tärkeää on, että daddy loves you”.

Mika Perkiömäki

Idäntutkimuksen artikkeli Vuoden Tiedekynä 2017 -ehdokkaana

Koneen Säätiö valitsi Vuoden Tiedekynä 2017 -palkintoehdokaslistalleen Essi Katilan ja Saara Ratilaisen kirjoittaman artikkelin ”Internet ja venäläinen amatööritelevisio”. Artikkelin julkaisiin *Idäntutkimuksen* numerossa 1/2016. Koneen Säätiön internet-sivuilla artikkelia luonnehditaan näin: ”Kiinnostava katsaus venäläiseen internet- ja mediakulttuuriin, joka avaa uutta maailmaa analysoimalla kulttisuosioon noussutta nettisar-

jaa *Stervotški* ja sen kulttuurisia merkityksiä.”

Artikkeli on luettavissa Idäntutkimuksen arkistosta: http://www.helsinki.fi/idantutkimus/arkisto/2016_1/it_1_2016_katila_ratilainen.pdf.

Koneen Säätiö myöntää 25 000 euron suuruisen palkinnon erityisen ansiokkaasti kirjoitetusta suomenkielisestä tieteellisestä kirjoituksesta. Tänä vuonna palkinto jaetaan humanistiseen alaan kuuluvan tieteellisen artikkelin kirjoitta-

jalle tai kirjoittajille ja palkintoehdokkaista on 13. Vuoden Tiedekynä 2017 -palkinnonsaajan valitsee professori Pirkko Nuolijärvi. Voittaja julkistetaan maaliskuun lopulla.

Aleksanteri Conference 2017

Vuosittainen Aleksanteri-konferenssi järjestetään Helsingissä tänä vuonna 17. kerran. Sen otsikko on ”Russia’s choices for 2030”. Konferenssi järjestetään 25.–27. lokakuuta, ja esitelmä- ja paneeliehdotukset tulee lähettää 15. toukokuuta mennessä. Konferenssin järjestävät Aleksanteri-instituutti ja Suomen Akatemian Venäjä-tutkimuksen huippuyksikkö Venäjän modernisaation valinnat. Konferenssikutsu on julkaistu osoitteessa <http://www.helsinki.fi/aleksanteri/conference2017/>.

VIETS:n kevätseminaari ja vuosikokous 6.4.2017

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura VIETS:n vuosittainen kevätseminaari järjestetään tänä vuonna otsikolla ”Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimusta 100-vuotiaassa Suomessa”. Itsenäisyyden juhlavuoden aiheet keskittyvät Venäjä-tutkimukseen. Tarkastelemme suomalaisen ja venäläisen historiankirjoituksen näkökulmia ja tutustumme myös tutkimuksen tekijöihin. Puhujina ovat poliittisen historian professori **Kimmo Rentola** Helsingin yliopiston politiikan ja talouden tutkimuksen laitokselta ja venäläisen kulttuurin ja kirjallisuuden akatemiatutkija **Sanna Turoma** Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutista.

Seminaarin aluksi julkistetaan VIETS:n gradupalkinnon voittaja ja sen päätteeksi on paneelikeskustelu Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen nykytilanteesta. Seminaari pidetään torstaina 6.4. klo 9.30–12.30 Aleksanteri-instituutin 2. kerroksen neuvottelu-huoneessa, Unioninkatu 33.

Tervetuloa!

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura VIETS:n vuosikokous järjestetään Aleksanteri-instituutin alakerran kokoushuoneessa torstaina 6.4. klo 12.45 alkaen.